

Waarheen leidt de weg

Geschreven door Bert Hassink

Het kabinet Rutte/Verhagen laat zich gelden als een voortvarend kabinet met een tomeloze geldingsdrang om de wereld naar zijn hand te zetten. Het schroomt niet om een beleid te voeren dat zich het best laat kenmerken als druistig, rigoureuus en vooral als brekend met het tot nu toe gevoerde beleid. Het CDA is verlost van de linkse rakkers en de VVD doet verwoede pogingen om hun gedoogpartner rechts in te halen. En dit alles met een snelheid van zo'n 130 KM per uur, zonder in de spiegel te kijken of er brokken achter zijn gebleven.

Nu heb ik op zich niets tegen dadendrang. Maar als men aan de vrijheid van mensen komt, dan werkt dadendrang averechts, wat tevens weer als een woordspeling kan worden opgevat.

Een ander probleem is dat dit kabinet uitblinkt in het niet geven van de juiste informatie. Geen wonder dat de gemiddelde landgenoot denkt dat beleidsvoornemens logisch zijn, ze kunnen vaak niet de reikwijdte van het (voorgenomen) beleid inschatten.

Daarom heb ik dit stuk geschreven, om u in korte bewoordingen uit te leggen dat de vrijheid beperkt wordt van landgenoten van u. En dat ook u daarvoor straks gewoon de rekening gepresenteerd krijgt.

U betaalt nu te veel aan de AWBZ volgens het kabinet. Daarom gaat het PGB op de schop. Daarom worden taken vanuit de AWBZ overgeheveld naar de gemeenten. Het zou inderdaad wel eens zo kunnen zijn dat u daardoor minder AWBZ gaat betalen in de toekomst. Maar de persoonlijke verzorging die mensen nu o.a. via het PGB kunnen regelen, gaat over naar de zorgverzekeraars. Deze zullen de rekening neerleggen bij hun verzekerden, u dus. Daarnaast is deze hulp, alleen nog mogelijk in natura, ca. 30% duurder dan de huidige vergoeding van de PGB. Ook voor deze kosten mag u opdraaien.

Dat is de financiële kant. Nu de praktische. Mensen met een PGB voor hun persoonlijke verzorging, voeren hun eigen regie over wie hen helpt, op welk tijdstip en hoe de hulp geleverd wordt. Zij kiezen zelf de mensen die hen helpen, dat is wel zo prettig en beperkt het aantal hulpverleners in hun leven. Dat geeft vrijheid. Als de persoonlijke verzorging straks in natura gegeven wordt, komt men in een strakker regiem terecht. Tijdsindeling wordt mede door de natura leverancier bepaald. De flexibiliteit wordt er uitgehaald. Er komen vele hulpverleners over de vloer die je niet zelf gekozen hebt. De kwaliteit komt in het geding. Onzin denkt u? De voorbeelden zijn er. Ik ken mensen die voor hun persoonlijke verzorging aangewezen zijn op zorginstellingen. Als FC Twente 's avonds om bijvoorbeeld 20.45 uur met de wedstrijd begint, kunnen zij niet aanwezig zijn, want dan wordt het voor de hulp te laat om nog te kunnen werken. "Is niet in te plannen" zegt de natura leverancier. Trek dit maar eens verder door naar andere avondactiviteiten die kunnen uitlopen, zoals vergaderingen of bijeenkomsten en feestjes. Heb je een PGB dan kun je veelal 's avonds nog overleg plegen met je eigen hulp of het een uurtje later of eerder kan. Want dat is natuurlijk ook mogelijk, dat je vanwege vermoeidheid eerder naar bed wilt, of op andere wijze verzorging nodig hebt bijvoorbeeld met het naar toilet gaan.

De controle op de PGB is streng. Toch staan met regelmaat in de pers artikelen over fraude. Hierover is geen misverstand mogelijk: dit moet keihard worden aangepakt. Maar verreweg de meeste gebruikers plegen geen fraude en verantwoorden elk half jaar hun uitgaven aan PGB hulpverleners. Nu weten we sinds kort wat het CDA verstaat onder mantelzorg. Toen ik het las kreeg ik meteen uitslag op de raarste plekken. 'Een boterhammetje smeren voor m'n lief' of 'een keer niet naar de sportvereniging'. Tja, als dat de beleevingswereld is van een regeringspartij dan kun je je voorstellen dat ze kiezen voor dit beleid. Ze weten niet waarover het gaat.

Maar degenen die de PGB wel mogen houden krijgen er wel 5% bij. Dat is fijn, want per 1 januari jl. is het budget met 3% gekort.

De scheiding tussen wonen en zorg treft een ieder in bijvoorbeeld een fokuswoning. Hier huurt iemand een woning van een woningcoöperatie en tegelijk neemt men de ADL hulp van de stichting Fokus af. Het bijkomende voordeel is dat de ADL hulp 24 uur per dag beschikbaar is. Daarnaast kan men via het PGB de hulp buitenshuis regelen, bijvoorbeeld voor toiletgang onderweg, eten en drinken, jas aan en uit, etc. Kortom het leven van iemand met een beperking strekt verder dan de geraniums.

De optimale vorm van zelfstandigheid als je vanwege een fysieke beperking hulp nodig hebt. Ook hier is het kabinet van mening dat deze vorm van wonen voor veelal jonge actieve mensen met een zware handicap niet meer haalbaar is.

Er zijn talloze maatregelen, zie voor de opsomming het kader elders op deze pagina.

Één wil ik er graag nog uitlichten. De bezuinigingen in het passend onderwijs. Hier worden kinderen en jong volwassenen getroffen die net iets meer begeleiding nodig hebben om hun diploma te halen om zo later (beter én zelf) in hun levensonderhoud te kunnen voorzien. Het beeld wordt geschetst dat het hier voornamelijk om kinderen gaat met een gedragsprobleem. Niets is minder waar. Ook kinderen met een fysieke beperking worden getroffen door de maatregelen. Het is een utopie te denken dat het regulier onderwijs over twee jaar ingericht is om les te geven aan de meeste leerlingen die nu passend onderwijs volgen. En dit kabinet heeft het gepresteerd om een plan van werkgevers en -nemers binnen het onderwijs naast zich neer te leggen, waarin de besparing van €300 miljoen bereikt wordt en hervormingen binnen het onderwijs wel doorgevoerd worden. Alleen in een ander tempo. Indien u nog kinderen heeft die onderwijs volgen op basisschool of voortgezet onderwijs krijgt u ook te maken met deze bezuiniging, alleen beseft nog niet iedereen dit. U heeft alleen nog maar één deel gehoord.

Ik kom niet toe aan de maatregelen in de GGZ, de jeugdzorg, de arbeidsvoorziening, het schrappen van subsidie aan belangenverenigingen, het (wederom) aanpassen van belasting maatregelen/compensatie naar beneden, overheveling delen van de AWBZ naar de gemeente, etc. etc.

En niet zelden worden mensen getroffen door een combinatie van meerdere maatregelen. Ik laat me nog wel eens ontvallen dat je welhaast een beperking moet hebben om dit alles te kunnen overzien. De beperking van het kabinet is dat zij het juist niet zien.

Een veelheid van maatregelen die het kabinet wil treffen, treffen mensen met een handicap:

- Maatregelen betreffende het passend onderwijs;
- Maatregelen betreffende de PGB;
- Scheiding van zorg en wonen;
- Maatregelen betreffende het opheffen van subsidies aan organisaties die belangen behartigen;
- Maatregelen ten aanzien van de eigen bijdrage GGZ;
- Maatregelen ten aanzien van de overheveling van delen van de AWBZ naar de gemeente;
- Voorgenomen maatregel tot onderzoek naar eigen bijdrage bij verstrekking van een rolstoel;
- Voorgenomen maatregel tot onderzoek van het invoeren van het aanspreken van eigen vermogen bij verstrekkingen in het kader van de Wmo;
- Aanscherping beleid Valys (bovenregionaal aanvullend openbaar vervoer);
- Aanpassen van de uitkering Wtcg naar beneden;
- Aanpassing wet werk en bijstand;
- Aanpassing IQ maatregel voor AWBZ van 85 naar 70 (vanaf 2013);
- Decentralisatie jeugdzorg;
- Wet werken naar vermogen.

Waarheen leidt de weg, waar we gaan? Naar een Nederland waar iedereen met een beperking keurig teruggaat naar de bossen achter een mooi hek met een slot erop. De klok wordt teruggezet.

Verdwenen zijn de verworvenheden en de vrijheid. En u? U mag van het kabinet opdraaien voor de extra kosten van de teloorgang van de zorgverlening, maar dat is het kabinet u nog vergeten te vertellen.

Het is een heilloze weg!

Bert Hassink is voorzitter van de Gehandicaptenraad Enschede en lid van de landelijke PvdA werkgroep Handicap en Beleid.

Het artikel is op persoonlijke titel geschreven.

5 september 2011